

Марчук Анастасія,

студентка групи зСР–41 спеціальності Соціальна робота факультету педагогіки і психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

Турчин - Кукаріна І.В.,

кандидат юридичних наук, викладач кафедри соціальної роботи та менеджменту соціокультурної діяльності

КУЛЬТУРНІ ПРОЦЕСИ У СФЕРІ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

Актуальність теми дослідження. Динаміка культурних процесів у сфері міжнародного співробітництва сучасної України є досить складною та різноманітною. Це відображається у ряді аспектів, таких як: культурна дипломатія, обмін культурними цінностями, спільні проєкти у сфері мистецтва, освіти та науки. На першому рівні культурна дипломатія виконує важливу роль у підтримці міжнародних відносин. Україна активно використовує культурні програми, фестивалі, виставки, обміни артистами та викладачами, щоб підвищити свій міжнародний престиж, сприяти взаєморозумінню та підтримці своєї ідентичності.

Також важливим елементом є обмін культурними цінностями. Україна має багату культурну спадщину, яка цінується в усьому світі. Зокрема, українська література, музика, танці та народні звичаї привертають увагу зарубіжних аудиторій. Обмін цими цінностями сприяє поглибленню міжкультурного діалогу та взаєморозумінню. У сфері мистецтва, освіти та науки також спостерігається активний обмін ідей та співпраця. Університети, музеї, наукові установи розвивають міжнародні партнерства, спільні проєкти

ТНПУ MAGISTERIUM

та обміни, що сприяють розширенню знань та підвищенню рівня культурного розвитку.

Проте варто відзначити, що динаміка культурних процесів у сфері міжнародного співробітництва може бути під впливом політичних та економічних факторів. Наприклад, зміни в урядовій політиці, конфлікти або економічні кризи можуть обмежувати можливості для культурного обміну та співпраці. Глобалізація спричиняє зростання культурного обміну та взаємодії між націями, що створює як нові можливості, так і виклики для збереження національної ідентичності та культурної спадщини.

Дослідження динаміки цих процесів допоможе краще зрозуміти їх вплив на сучасну Україну, а також виявити шляхи підтримки та розвитку української культури на міжнародній арені, сприяючи зміцненню міжнародних відносин та розбудові довіри між націями.

Мета статті – проаналізувати та висвітлити динаміку культурних процесів у контексті міжнародного співробітництва України.

Виклад основного матеріалу. Культура – це нагромаджене людством багатство, яке має як матеріальний, так і духовний аспекти і сприяє подальшому розвитку та збільшенню продуктивних, творчих можливостей як суспільства, так і окремої особистості. Цей процес культурного розвитку відображається на двох рівнях – матеріальному і духовному, які є взаємопов'язаними складовими. Таким чином, духовна сфера стає необхідною складовою культури, оскільки відсутність цієї складової позбавляє нас людяності [1, с. 9].

Зміна соціально-політичного ландшафту в Україні у 90-х роках відобразилася на широкому спектрі соціокультурних умов існування української культури. Нова соціокультурна реальність в умовах незалежної України призвела до нового сприйняття ролі та значення культури в

ТНПУ MAGISTERIUM

українському суспільстві, що визначило різноманітні вияви та аспекти культурологічної діяльності. Цей період став часом активної самоідентифікації нації, що виражалось в різноманітних культурних ініціативах, відновленні національних традицій, а також у розвитку мистецтва та літератури, які стали важливими чинниками національного об'єднання та самосвідомості. Водночас, цей період відкривав нові можливості для міжнародної співпраці та культурного обміну, що сприяло взаємному збагаченню культурних традицій та ідей.

Україна все більше співпрацює з Європейським Союзом у різних аспектах суспільного розвитку, включаючи адаптацію українського законодавства та системи державного управління до стандартів. Важливим кроком у напрямку європейської інтеграції стало парафування Угоди про асоціацію у березні 2012 року. Ця подія значно підвищила рівень співпраці та взаємодії між Україною та Європейським Союзом, сприяючи активізації регіонального співробітництва [3].

Процес європейської інтеграції стимулює важливі зміни у державній політиці України на різних рівнях, включаючи культурну сферу. Україна прагне не лише збільшити культурний обмін та діалог з Європейським Союзом, а й переглянути систему управління у цій галузі, зокрема, враховуючи принципи демократії та культурних прав і свобод. Одним із важливих пріоритетів міжнародного співробітництва є збереження історичних пам'яток та інших культурних об'єктів, що мають велике значення. Також важливою є ініціатива з повернення в Україну культурних цінностей народу, які перебувають за її межами. Ці основні принципи закріплені в Декларації про державний суверенітет України (ст. VIII) та Конституції України [2, с. 174].

Досвід співробітництва з міжнародними організаціями успішно впроваджувався в українській соціокультурній галузі. Наприклад, участь

ТНПУ MAGISTERIUM

України у програмній діяльності ЮНЕСКО надавала можливість користуватися інтелектуальним потенціалом організації, отримувати ресурси та брати участь у міжнародних заходах. Однак з початком повномасштабної війни в Україні співпраця з різними міжнародними інституціями стала реалізовуватися фактично у всіх проєктах через низку обставин. Багато фахівців з культурно-мистецьких інституцій залишилися за межами країни, що змусило деяких змінити характер своєї діяльності, а інших продовжити працювати у своїй галузі. Тим часом частка спеціалістів, які залишилися в Україні, долучилася до різних грантових програм, що допомогло підтримати економіку культури. В результаті всі великі українські проєктні ініціативи, реалізовані під час воєнного стану, здійснюються завдяки співпраці з іноземними інституціями.

Висновки. Отже, культурний розвиток не лише відображається на матеріальному та духовному рівнях, а й визначається важливими змінами в соціально-політичній сфері. Зміни соціально-політичного ландшафту в Україні у 90-х роках відбулися на тлі активного пошуку національної самоідентифікації та утвердження культурних цінностей. Цей період сприяв активній міжнародній співпраці та культурному обміну. Співробітництво з Європейським Союзом стало важливим фактором у процесі європейської інтеграції, а також у збереженні та поверненні культурних цінностей України. Однак, війна в Україні спричинила зміни в міжнародній співпраці, змушуючи країну звертатися до іноземних інституцій для реалізації важливих культурних проєктів.

Список використаних джерел

1. Богуцький Ю. П. Динаміка культури утворення як об'єкт дослідження. *Самоорганізація й динаміка культури та їх особливості в Україні: Зб. наук. праць*. Київ: Інститут культурології НАМ України. 2014.

ТНПУ
MAGISTERIUM

Вип. третій (Організаційні та самоорганізаційні аспекти культуротворення: досвід інтерпретації). С. 8–16.

2. Курдюкова В. С. Особливості міжнародного співробітництва України щодо захисту культурних цінностей. *Європейські перспективи*. 2017. № 2. С. 172–181.

3. Пахлова С. Є. Європейські тенденції в культурній політиці України. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2012. № 5. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=420>.

Мацьків Анастасія

студентка групи СР-41 спеціальності Соціальна робота факультету педагогіки і психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

Петришин Л. Й,

доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної роботи та менеджменту соціокультурної діяльності

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Актуальність теми дослідження. Формування соціальної компетентності дітей шкільного віку за допомогою проектної діяльності є актуальною та захопливою темою в сучасній педагогічній науці. Світ змінюється зі шаленою швидкістю, і разом із ним змінюються і вимоги до майбутніх поколінь. Сьогодні діти шкільного віку потребують не лише знань з певних предметів, але й розвитку широкого спектру навичок та якостей, серед яких особливе значення має соціальна компетентність.